

Länsstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

Datum
2016-09-12

Ärendebeteckning
527-5596-2016

Arkivbeteckning

1(2)

Regeringskansliet / Miljö- och
energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
Liisa.viinamaki@regeringskansliet.se

Yttrande över redovisning av regeringsuppdrag om förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott

Dnr: M2015/04292/Nm

Sammanfattning

Länsstyrelsen Västerbotten anser att Jordbruksverket måste få tillräckligt med resurser för att bibehålla och utveckla de expertkunskaper de har inom artskyddsområdet idag för att på ett lika bra sätt kunna stödja Länsstyrelserna i deras arbete med artskyddsfrågor.

För att förslagen ska ha en realistisk möjlighet att genomföras måste ytterligare resurser för artskyddsarbetet fördelas till länen. Alternativet är att regeringen annars är tydlig med vilken typ av prövning och/eller tillsyn som ska nedprioriteras till förmån för artskyddsfrågorna.

Västerbotten är positivt inställd till de flesta av rapportens förslag men saknar en realistisk bild över hur ytmässigt stora områden som berörs när det kommer till regional samverkan och vad det innebär att koncentrera delar av artskyddsarbetet till vissa län. För norra regionen innebär det att 53 % av Sveriges yta ingår i samma region och avstånden gör samverkan och tillsyn extra kostsam.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Västerbotten har beretts möjlighet att yttra sig över remiss om förslag på rapport för regeringsuppdraget om förstärkta åtgärder för artskyddsbrott.

Rapporten ger en relativt tydlig bild över den kunskapsbrist som råder om hur vanligt denna typ av brott är och att det behövs mer aktiv tillsyn och utredningsarbete för att få en helhetsbild över detta. Det framgår också att artskyddsarbetet idag många gånger är lågt prioriterat ute på länen och att det i de län där arbetet fungerar bra, många gånger är knutet till en specifik handläggare som har särskilt intresse av artskyddsfrågan och driver frågan på den lokala Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen Västerbotten har en gång tidigare yttrat sig direkt till Jordbruksverket på utkastet till rapport av regeringsuppdraget. Yttrandet skickades in den 20 november 2015 och finns som bilaga 1. Synpunkterna som framfördes vid det tillfället är fortfarande aktuella. Utöver de synpunkterna vill Västerbotten särskilt framhålla nedanstående.

Yttrande

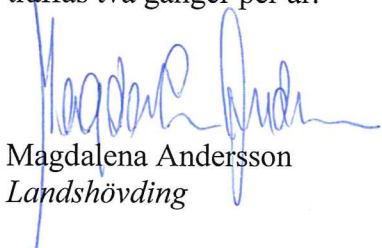
De tillsynsvägledande myndigheterna Naturvårdsverket och Jordbruksverket har en viktig roll om artskyddsarbetet i landet ska förbättras och möjligheterna att förebygga artskyddsbrott ska stärkas. Jordbruksverket är idag den myndighet som bidrar mest till länets arbete med artskydd och är den myndighet som har mest specialiserade kunskaper gällande internationellt arbete med artskydd och artbestämningsfrågor. Om arbetet med artskydd ska stärkas är det viktigt att den kunskap och de möjligheter som myndigheten idag har att bistå länet kvarstår och inte drabbas av ytterligare nedskärningar.

Arbetet med att förstärka åtgärder mot artskyddsbrott är relevant och sett i både ett nationellt och internationellt perspektiv viktigt. Det är dock nödvändigt att det samtidigt vägs mot alla de övriga uppgifter och verksamheter som Länsstyrelserna prövar och har tillsyn över. Ska de ambitioner som föreslås i rapporten genomföras måste tillräckliga resurser medfölja åtgärdsprogrammet. Alternativet är att regeringen är tydlig med vilken typ av prövning eller tillsyn som ska nedprioriteras till förmån för arbetet med artskydd.

Länsstyrelsen Västerbotten är positiv till förslagen att Mark- och miljödomstolarna ska hantera artskyddsärenden, att tullen och polisen får tydligare roller, att det beslutas om fasta summor för skadestånd till staten vid artskyddsbrott, att förenkla lagstiftningen och förslaget att utdelandet av företagsbot på något sätt ska delges Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen Västerbotten är tveksam till förslaget om att fortsätta utreda koncentration av vissa arbetsuppgifter. Redan idag har Länsstyrelsen 20 mil enkel väg till en av anläggningar där tillsyn bedrivs. En koncentration skulle i praktiken innebära att det istället blir 60 mil enkel väg till ett djurparksobjekt.

Vad gäller regional samverkan kan vi i se fördelar med en utökad sådan, men även här blir de stora avstånden en begränsande faktor. Det måste vara tydlig vilket län (eller polismyndighet) som är ansvarig för kallelsen till mötena och det måste också tillföras resurser om den regionala gruppen ska träffas två gånger per år.

Magdalena Andersson
Landshövding

Linda Olofsson
Miljöhandläggare

Bilaga:

1. Yttrande till Jordbruksverket 2015-11-20

Länsstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

Datum
2016-09-12

Ärendebeteckning
527-5596-2016

Arkivbeteckning

1(1)

Regeringskansliet / Miljö- och
energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
Liisa.viinamaki@regeringskansliet.se

Yttrande över EU:s handlingsplan mot olaglig handel med vilda djur och växter

Dnr: M2015/04292/Nm

Sammanfattning

Länsstyrelsen Västerbotten ställer sig positiv till de föreslagna åtgärderna och anser att de kan ha effekt för att minska handel med hotade arter. Länsstyrelsen anför samtidigt att om handlingsplanen ska få någon effekt krävs att medel tillförs.

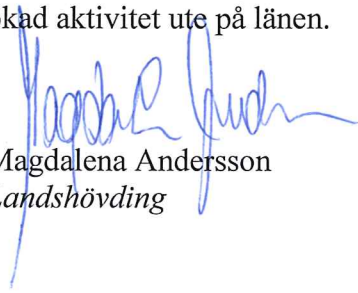
Bakgrund

Länsstyrelsen beretts möjlighet att yttra sig över EU:s handlingsplan mot olaglig handel med vilda djur och växter. Planen sträcker sig över åren 2016-2020 och en hel del av de åtgärder som finns med ska vara utförda i slutet av 2016 eller har etappmål som ska redovisas i slutet av 2016.

Yttrande

De åtgärder som är föreslagna kommer samtliga att leda till ökad kunskap och möjlighet att förhindra handel med vilda djur och växter. Flera av de olika åtgärderna innebär ökat stöd och kunskap, ökad tillsynsfrekvens eller att lagstiftning ändras. För att uppnå många av målen, även de som har etappmål i slutet av 2016 innebär det att ökade resurser måste tillföras.

Ska medel tillföras för att prioritera artskyddsarbete är det viktigt att de resurser som länen tilldelas öronmärks för artskydd, risken är annars stor att de annars går till andra typer av frågor. Om medel inte tillförs kommer länen ha mycket svårt att genomföra de delar av handlingsplanen som inbegriper ökad aktivitet ute på länen.

Magdalena Andersson
Landshövding

Linda Olofsson
Miljöhandläggare

Yttrande

Datum

2015-11-20

Ärendebeteckning

527-8877-2015

Arkivbeteckning

1(4)

Jordbruksverket
Vallgatan 8
551 82 Jönköping

Yttrande över rapport om förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott från Jordbruksverket

Bakgrund

Länsstyrelsen i Västerbotten har beretts möjlighet att yttra sig över remiss om förslag på rapport för regeringsuppdraget om förstärkta åtgärder för artskyddsbrott och

Rapporten ger en relativt tydlig bild över den kunskapsbrist som råder om hur vanligt denna typ av brott är och att det behövs mer aktiv tillsyn och utredningsarbete för att få en helhetsbild över detta.

Jordbruksverket har haft dialog med samtliga utpekade myndigheter och gett konkreta förslag på hur arbetsätt kan förbättras.

Yttrande

Tillförande av medel

I det inledande kapitlet framgår det tydligt att förslagen på åtgärder ska innebära en effektivisering och inte leda till ökade kostnader för staten som helhet. Ska länsstyrelserna få till en mer samordnad (mellan länen och olika myndigheter) och fokuserad tillsyn för att förebygga artskyddsbrott måste det tillföras medel för det till länsstyrelserna. Av rapporten framgår det tydligt att artskyddsarbetet idag är mycket lågt prioriterat och många gånger knutna till specifika handläggare som personligen brinner för frågan. Bara under de senaste åren har den administrativa bördan inom artskyddsarbetet ökat på länsstyrelserna och det har troligtvis lett till att mindre tid kan läggas på förebyggande arbete då det är samma resurser som tidigare som finns fördelade. Ska förslagen från utredningen realiseras på länsstyrelserna måste mer medel skjutas till. Länsstyrelsen har även svårt att se att förslagen inte skulle leda till ökade kostnader inom staten i övrigt. Om ambitionsnivån ökar torde fler artskyddsbrott upptäckas och lagföras, vilket leder till ökad arbetsbelastning hos bl.a. polis och åklagare.

Handlingsplan

Det är viktigt med en handlingsplan som tydliggör ambitionsnivån för arbetet mot artskyddsbrott gentemot de inblandade myndigheterna. Om ambitionsnivån för artskyddsarbetet skärps, från den idag mycket låga nivå som upprätthålls, måste det också på ett tydligt sätt fördelas resurser för det.

Samverkan mellan myndigheterna

Tanken med regionala operativa grupper är mycket intressant och kan leda till stort kunskapsutbyte. I Västerbotten ser vi ett problem om tanken är att samverkansgrupperna ska följa "polisregionerna" då region Nord består av 53 % av Sveriges yta och av länen Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtlands län. Avstånden inom regionen är stora och utgör en utmaning. För att det ska fungera är det viktigt att någon av myndigheterna utses som ansvarig för de regionala operativa grupperna och eftersom förslaget är att indelningen ska följa polisens regioner så anser vi att polisen i detta fall bör vara ansvariga för att samla länsstyrelserna och de övriga myndigheterna.

Webbaserad samverkansyta

Det är viktigt att information som är väsentlig når ut till rätt mottagare och en webbaserad samverkansyta kan vara ett sätt att nå fram. Det är dock viktigt att den som är ansvarig för framtagandet, Jordbruksverket, redan innan införandet har tydliga riktlinjer om vilka som ska nås med informationen, hur man får tillgång till den (inloggning etc.), vem som ska kontaktas för att få tillgång till informationen samt hur informationen på plattformen ska hållas uppdaterad.

Domstolar

Länsstyrelsen i Västerbotten anser att det är ett bra förslag att artskyddsbrott (och andra miljöbrott) ska dömas av Mark- och miljödomstolen och inte tingsrätten.

Register över levande CITES A- och B-listade arter

I linje med rapportens intentioner att förstärka åtgärderna mot artskyddsbrott är det mycket troligt att ett register över levande individer leder till en enklare hantering av legalitetsprövningar och en operativ tillsyn som är effektivare och mer inriktad på verksamheter där vi misstänker att problem finns. Trots en administrativ börda kan fördelarna ganska stort överväga nackdelarna under förutsättning att det innan registret uppförs finns en enkel och tydlig väg för att anmäla och avanmäla individer.

Någon av de nationella myndigheterna måste vara ansvarig för registret och delge länsstyrelserna informationen som finns i registret på ett enkelt och överskådligt sätt. Det är viktigt att den som äger eller föder upp en listad individ på ett enkelt sätt kan anmäla nya individer vid avel och avanmäla individer som avlider. För de individer som avregistreras måste informationen finnas kvar för att underlätta eventuellt senare legalitetsprövningar.

Skadestånd till staten

Möjligheten för staten att kräva skadestånd finns redan idag men utnyttjas inte. Att ta fram fasta skadeståndsbelopp för fridlysta arter kan vara en stor

fördel om detta ska börja användas i Sverige. Det skulle ge artskyddsbrotten en större tyngd vid förhandlingar och signalerar att det är en viktig fråga. Man bör i en sådan utredning av fasta belopp fundera på om avgränsningen bara ska sträcka sig till fridlysta arter eller om åtminstone delar av de CITES-listade arterna ska finnas med på listan med skadeståndsbelopp.

Förlag på ändringar i lagstiftningen

Förslagen på förbud mot äggsamlingar och handel m.m. av ägg samt ett förtydligande av regelverket för uppstoppade fåglar och att tillstånd för handel även krävs för föremål och produkter från hotade arter är bra förslag. Om detta ska införas anser länsstyrelsen i Västerbotten att man samtidigt bör arbeta om hela artskyddsförordningen så att den blir tydligare och enklare att hantera. En kapitelindelning i lagstiftningen skulle underlätta för ovana läsare.

Sekretess för hotade arter är viktigt men det får inte dras så långt att den prövande myndigheten, t.ex. länsstyrelsen, inte får tillgång till viktig information om hotade arter vid mindre provningar där det kan vara avgörande för utfallet (exempel Natura 2000 provningar, samråd enligt 12 kap 6 §, markavvattningsstillstånd och anmälningspliktig vattenverksamhet).

Frågan om utdömda företagsböter har lyfts av Länsstyrelsen i Västerbotten vid ett flertal tillfällen. Eftersom länsstyrelsen som prövande myndighet har en skyldighet att kontrollera om personen är lämplig att bedriva verksamheten måste ett register med utdömda företagsböter upprättas. Om möjligt bör det även omfatta strafförelägganden som sträcker sig bakåt i tiden. Polis- och/eller åklagarmyndigheten bör upprätta ett sådant register men även arbeta in i sina rutiner att kopia på strafföreläggandena ska skickas till den länsstyrelse som är berört i det aktuella fallet.

Rapporten ger förslag att tullen ska kunna stoppa och kontrollera lagligheten för exemplar av listade arter. Om man ska ge tullverket större befogenheter vore det bra om möjligheten att ta med fridlysta arter också analyseras så att det inte bara handlar om arter som är listade enligt CITES-lagstiftning.

Tillsyn

När det gäller koncentration av vissa arbetsuppgifter som provning och tillsyn av djurparker och tropikhus anser länsstyrelsen i Västerbotten att svårigheterna och problemen överväger nyttan med en koncentration.

En koncentration kommer att innebära att kunskapsnivån på de handläggare som jobbar med frågorna blir högre medan man säkerligen kommer att förlora att det i de flesta län finns någon som är relativt kunnig i artskyddets krångliga frågeställningar. Den bredd av spridningen av kunskap gällande artskyddsfrågor som rapporten beskriver i tidigare kapitel kommer att vara svår att upprätthålla om ingen kunnig person finns i respektive län och det länet kommer troligtvis inte heller att prioritera tillsyn av artskydd. En annan aspekt är att Sverige är ett väldigt avlångt land och det som i södra Sverige skulle innebära relativt drägliga avstånd skulle i Västerbotten kunna

innebära att vi har 60 mil enkel väg för att tillsyna en djurpark i Kirunaområdet om koncentrationen innebär att ingen person i Norrbotten kommer att jobba med frågorna. Redan nu har vi mer än 20 mil enkel väg till den verksamhetsutövare som finns längst bort och då har vi inte ännu någon som är verksam i de riktiga fjällregionerna. Kom ihåg att förutsättningarna för tillsyn är väldigt olika beroende på vart i landet tillsynen utförs.

Länsstyrelsen upplever också att tillsynsmyndigheterna, främst Naturvårdsverket, måste vara tydligare i sin tillsynsvägledning mot länsstyrelserna. Idag kan det bli olika svar på samma fråga om man frågar olika personer på Naturvårdsverket och det blir svårt inte bara för länsstyrelserna men även för de verksamhetsutövare som ringer och frågar om råd eller vad som gäller. Det är också relativt vanligt att man inte ger tydliga direktiv som leder till att samordna länsstyrelserna mot samsyn i prövningen utan att man ger flera exempel eller möjligheter att lösa frågor och sedan helt lämnar det upp till den specifika länsstyrelsen att göra ett eget val.

Övrigt

Bilagorna till rapporten saknas och har inte granskats.

Joacim Jacobsson
Beslutande

Linda Olofsson
Miljöhandläggare

Detta yttrande är godkänt i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.